

Lluís Carulla i la nostra llengua

JOSEP M. AINAUD DE LASARTE

Lluís Carulla i Canals és una de les persones que més han fet per ajudar la promoció de la llengua i de la cultura de Catalunya

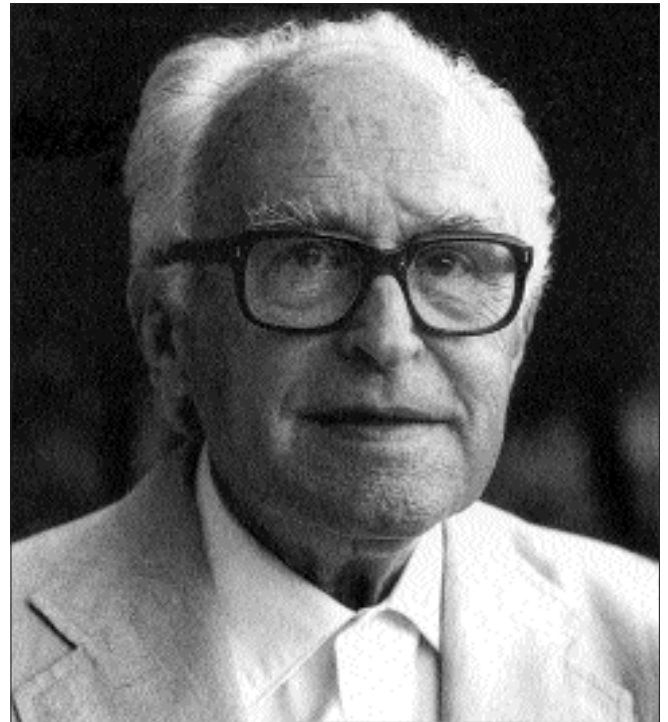
Celebrem el centenari de la naixença de Lluís Carulla i Canals, una de les persones que més han fet per ajudar la promoció de la llengua i de la cultura de Catalunya. Havia nascut l'any 1904 a la casa pairal de l'Esplugu de Francolí, però ben aviat es traslladà a Barcelona, on va cursar la carrera de Dret. Tenia el propòsit de ser notari, però la guerra de 1936 el va portar a fer altres activitats i, amb els anys, arribà a ser un gran empresari, creador de Gallina Blanca, d'AVECREM i de la multinacional Agrolimen, establerta arreu del món. Tanmateix, no oblidà mai les arrels catalanes, i, a l'estil dels mecenes nord-americans, va crear una fundació, que dedicà a la memòria del rei Jaume I i que ha ajudat la cultura catalana en els moments difícils. Va ser un dels impulsors d'Òmnium Cultural, creà els Premis d'Honor Jaume I i cada any, per Nadal, enviava una popular nadala que ajudà a difondre temes diversos de la cultura catalana. Amb els recursos que generava la nadala va dotar els premis Baldiri Reixac, dedicats a l'escola catalana, una fórmula innovadora que agermanava autors, subscriptors, mestres, escoles i alumnes en una impressionant trama de persones compromeses en la creació d'una autèntica escola catalana.

Avui el voldríem recordar en les pàgines de la nostra revista com un ferm defensor i entusiasta difusor de la llengua nacional.

Ja des de jove havia creat una revista local, *El Francolí*, que va ser sus-

pesa per la dictadura del general Primo de Rivera. Durant els anys de la negra nit del franquisme ajudà les classes clandestines de català, un episodi de la nostra història contemporània que avui pot semblar increïble per a les noves generacions. Va tenir al costat persones fidels que l'assessoraren en tot moment: Joan Triadú, Josep Tre-moleda, Enric Gual, Andreu Morta. I, sempre, la comprensió de la família.

Conscient que Catalunya arribava molt més enllà de Barcelona, va crear Cultura en Ruta i el popular Bibliobús, un autocar que portava llibres i discos catalans arreu dels nostres pobles i comarques, des de Salses a Guardamar. Ajudà, discretament, que els primers llibres escolars en català tinguessin un preu igual al dels llibres en castellà. Quan se celebrà l'Any Fabra, en 1968, va finançar un centenar de medallons amb el retrat de Pompeu Fabra per a fer-ne obsequi a totes aquelles entitats que els volguessin col·locar en homenatge al Mestre. Impulsà la revista infantil *Cavall Fort* i dedicà una de les seves nadales a homenatjar Pompeu Fabra, com a record permanent. I encara va crear un premi anual, dedicat a enaltir la unitat de la llengua catalana, amb el nom del gran filòleg i patriota Sanchis Guarner.

Lluís Carulla i Canals

Lluís Carulla i Canals morí a Barcelona l'any 1990. Havia pogut veure recuperada la Generalitat de Catalunya, però no abandonà el suport entusiasta a la seva llengua i al seu país, i els llegà una ferma promesa de continuïtat: la Fundació Jaume I, que prolonga el seu exemple i que seria just que avui portés el seu nom. ←

